

TUKEVA RUNKO

Sosiaali- ja terveydenhuollon runkopalvelut

Työryhmä:

Tuula Haavasoja, Keijo Hiltunen, Tuula Jauhiainen-Ridell, Samuli Launonen,
Jorma Peussa, Anne Ranta, Riitta Vehovaara ja Johanna Värmälä
etunimi.sukunimi@jhl.fi

Toimitus: Samuli Launonen

Ulkoasu: Leena Nätti

Ammattipiirikset: Emmi Jormalainen

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL 04/2020

Ei puuta ilman runkoa

Ilman runkoa puussa ei ole oksia. Runkopalvelut muodostavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelupuun vankan rungon.

Runkopalvelut kannattelevat kaikkia ydinpalveluita aivan kuin puun runko oksia. Ydinpalveluiksi kutsutaan sosiaali- ja terveydenhuollossa esimerkiksi vanhusten hoitoa ja hoivaa sekä sairaalassa tehtäviä leikkauksia.

Jos runkopalvelut eivät toimi, eivät ydintoiminnot toteudu. Siksi runkopalvelut on kuvaavampi termi kuin usein käytetty tukipalvelut. Julkisen sektorin on syytä tuottaa runkopalvelut toimintavarmuuden takaamiseksi. Mitä enemmän sote-palveluita ulkoistetaan, sitä hajanaisemmaksi palveluketju muuttuu.

Tämä esite kertoo, miksi runkopalvelut tulee ottaa huomioon kaikissa sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvissä keskusteluissa. Lisäksi esite kuvaa, millaista on runkopalvelujen arki julkisen sektorin sosiaali- ja terveyspalveluissa.

Avartavia lukuhetkiä!

Runkopalvelut kriisissä ja normaalioloissa

Tämän esitteen ilmestyessä koronavirus on aiheuttanut kriisin terveyskeskuksissa ja sairaaloissa ympäri maailman. Myös Suomessa epidemia on osoittanut, että sote-palvelut voivat yllättäen joutua kovalle koetukselle. Toimiva huoltovarmuus antaa meille valmiuksia kohdata poikkeuksellinen kriisi.

Väestön tarvitsemien palvelujen, esimerkiksi terveydenhuollon, on toimittava myös poikkeustilanteissa. Huoltovarmuustoimenpiteillä, kuten lääke- ja tarvikehuollolla, yhteiskunta varautuu ylläpitämään elintärkeitä toimintoja poikkeusolosuhteissa.

Yksityisen sektorin toimijoita tarvitaan huoltovarmuustoimenpiteiden toteuttamisessa, mutta markkinaehtoisesti toimivat palveluntuottajat eivät voi toteuttaa huoltovarmuustehtävää. Julkisen sektorin runkopalveluilla on olennainen rooli huoltovarmuuden varmistamisessa. Ilman niitä esimerkiksi infektiot pääsisivät leviämään holtittomasti.

Kriisitilanteiden lisäksi runkopalveluita tarvitaan häiriöttömissä tilanteissa.

Julkisen sektorin runkopalvelut ravitsevat sote-palveluketjua ja pitävät sen elinvoimaisena. Tämä takaa potilasturvallisuuden, palvelutuotannon joustavuuden ja huolto- ja toimintavarmuuden.

Terveyden ja turvallisuuden tae

Laki velvoittaa kunnat järjestämään sosiaali- ja terveystalvveluja. Jokaisen kunnan on kuuluttava sairaanhoitopiiriin, joka vastaa erikoissairaanhoidon järjestämisestä alueellaan. Erikoissairaanhoidon järjestämiseksi sairaanhoitopiirillä tulee olla sairaaloita, niistä erillään olevia sairaanhoidon toimintayksiköitä ja muita yksiköitä.

Sairaaloissa toimitaan moniammatillisesti.

Moniammatillisissa tiimeissä työskentelee ammattilaisia hoitotyöstä laitoshuoltoon ja välinehuoltoon, ruokapalveluista tekniseen ja logistiseen palveluun. Nämä kaikki ovat elintärkeitä runkopalveluita. Kaikki tarvitsevat toisiaan, jotta potilaiden turvallisuus voidaan varmistaa.

Moniammatillisuus näkyy myös ravitsemispalveluissa. Ruoka syntyy sairaaloiden suurtalouskeittiöissä ruokapalvelutehtävissä toimivien työntekijöiden yhteistyönä. Laitoshuoltajan työtehtäviin voi kuulua myös ruoan jakamista, joten hänen on tunnettava erinomaisesti muun muassa erityisruokavaliot. Lisäksi hänen on pidettävä huolta hygieniasta ja steriiliydestä. Ammattitaidon on oltava korkealla, jotta infektiot eivät leviä.

Leikkauksissa runkopalvelut huolehtivat omalta osaltaan potilasturvallisuudesta. Leikkaussalin ja välineiden pitää olla steriilejä ja laitteiden toimittava moitteettomasti pitkien leikkauksien ajan. Leikkauksia ei voi tehdä turvallisesti, jos laitoshuoltajat eivät ole siivonneet tilaa puhtauskriteereiden mukaisesti. Välinehuoltajat varmistavat, että instrumenttipusseista löytyy steriilit välineet operaatiota varten. Tekniikan ja logistiikan asiantuntijat turvaavat sairaalatekniikan.

Esimerkkejä runkopalveluista

Arkistopalvelut

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL:n työntekijä tallensi PowerPoint-esitykseensä taulukon. Taulukon tausta-aineisto sisälsi luotamuksellisia potilastietoja. Esitys julkaistiin THL:n julkisesti näkyvillä olevassa palvelussa ja myöhemmin ulkopuolisella verkkosivustolla. Salaiset potilastiedot olivat julkisesti saatavilla tammikuusta 2016 elokuuhun 2017.

(Helsingin Sanomat 17.3.2020)

Potilasasiakirjoista huolehtiminen on äärimmäisen tärkeä runkopalvelu. Työntekijät varmistavat, että asiakirjat säilytetään erityisellä huolellisuudella.

Julkisen sektorin työntekijöillä on myös oma roolinsa potilasrekisteritoiminnassa. Terveydenhuoltolain (1326/2010) 9 § edellyttää, että sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alueen kunnallisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon potilasasiakirjat muodostavat yhteisen potilastietorekisterin. Muut terveydenhuollon toimintayksiköt ovat siinä osallisina omien potilasasiakirjojensa osalta. Sairaanhoitopiirin työntekijät vastaavat muun muassa rekisterin koordinoinnista.

Aula- ja vahtimestaripalvelut

Päihtynyt ihminen yritti ajaa sairaalan ensiavun pihasta aamu-yöllä skootterilla. Sairaalan vahtimestari huomasi tilanteen ja esti henkilöä pakenemasta. Vahtimestari hälytytti paikalle poliisin, jonka alkometriin mopoilija puhalsi 1,90 promillea. Ilmeni, että skootteri oli poistettu käytöstä. Henkilö sai syytteen törkeästä rattijuopumuksesta ja ajoneuvorikkomuksesta. (Karjalainen 31.5.2016)

Aula- ja vahtimestaripalvelut ovat asiakkaan tarpeiden kannalta olennainen runkopalvelu. Nämä työntekijät paitsi ratkaisevat akuutteja tilanteita myös ennaltaehkäisevät tilanteiden pahenemista.

Aulapalvelija on usein potilaan ensikontakti sairaalaan tai terveyskeskukseen. Työ sisältää paljon henkilökohtaista neuvontaa. Aulapalveluissa korostuu palvelutarjonnan tunteminen: monipuolinen tietotaito, joka on ammatillisen koulutuksen ja työpaikalla tapahtuvan perehdyttämisen sekä usean vuoden työkokemuksen tulos.

Asiakkailla on aina oikeus saada sujuvaa ja yhtenäistä palvelua. Näiden asioiden merkitys korostuu poikkeustilanteissa.

Jotta toiminta pysyy kaikissa oloissa laadukkaana, julkisen sektorin organisaatioissa työskentelevän henkilökunnan on saatava yhteistä koulutusta, toimintaohjeita ja harjoittelua. Tällöin potilas saa kokemuksen saumattomasta palveluketjusta.

Suuret toimijat kykenevät takaamaan, että ammattitaitoista henkilöstöä on kaikissa tilanteissa riittävästi. Palvelujen ulkoistaminen johtaa hajanaiseen palveluketjuun, jossa asiakkaat saavat epäyhtenäistä kohtelua eikä potilasturvallisuutta kyetä kaikissa tilanteissa takaamaan.

ICT-palvelut

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tietoliikenteessä tapahtui kesällä 2017 laaja häiriö. Potilastietojärjestelmälle tärkeä runkokytkin meni rikki, sillä sitä oli pidetty käytössä kahdeksan vuotta, kun suositusaika on korkeintaan kaksi vuotta. Laitteelle ei myöskään ollut tehty tarvittavia päivityksiä. Hoitohenkilöstö ei päässyt tietojärjestelmään tarkistamaan hoidossa välttämättömiä potilastietoja. Erityisesti vakavasti sairaiden hoito vaarantui.

(Onnettomuustutkintakeskus 11.1.2019)

Julkinen sektori ei kykene laadukkaaseen palvelutuotantoon, jos tietojärjestelmät eivät ole ajan tasalla eikä henkilökunnasta löydy tietoteknistä osaamista. Luotettava tiedonhallinta on runkopalvelu, joka varmistaa, että valmistelutyö ja päätöksenteko toimivat. Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen on tehokkaimpia keinoja taata luotettava tieto.

Toimiva tietojärjestelmä ja helposti saavutettavissa olevat tukihenkilöt tukevat sosiaali- ja terveyspalvelujen toteuttamista. ICT-palvelut on yksi organisaatioiden strategisista toiminnoista.

Hallinnassa oleva käyttäjäverkosto puolestaan tukee ICT-infran kehittämistyötä.

Kiinteistöhuolto

Vuodeosaston ilmastointi meni rikki Laihian terveysasemalla kesällä 2018. Osastolle tuotiin irtotuulettimia, mutta silti asiakkailla oli pahimmillaan sietämättömän kuuma. Varsinkin liikuntakykyrajoitteisten ja avohaavoja saaneiden vanhusten turvallisuus vaarantui. Huoltopalvelut pääsivät kunnostamaan ilmastointia vasta monen päivän päästä.

(Ilta-Sanomat 24.7.2018)

Suuri osa terveyskeskuksista ja sairaaloista on sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjä. Niiden kunnolla ja moitteettomalla toiminnalla on suora vaikutus potilasturvallisuuteen. Kiinteistöhuolto on elintärkeä runkopalvelu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöt ovat strategisesti merkittäviä yksiköitä kunnissa ja tulevilla itsehallintoalueilla. Niiden tärkeyttä ei saa aliarvioida, kun pohditaan, kuka niitä huoltaa ja ylläpitää. Huoltopalveluihin syntyy vajetta, jos kiinteistöihin ei ole varattu riittävästi voimavaroja.

Jos huolto ulkoistetaan, julkisella sektorilla on heikot mahdollisuudet varmistaa kiinteistöjen huolto- ja toimintavarmuus, sillä ulkoistaminen heikentää organisaation asemaa. Pahimmillaan kiinteistöjä on laitettu käyttökieltoon puutteellisen huoltotyön vuoksi.

Laboratorio- ja kuvantamispalvelut

Helsingiläinen saa hengenahdistuskohtauksen lomallaan Raaseporissa. Hän menee välittömästi päivystykseen. Röntgenhoitaja ottaa lääkärin määräämät röntgenkuvat, joiden perusteella lääkäri ohjaa asiakkaan jatkotutkimuksiin Helsingissä. Palveluketju pysyy eheänä sairaanhoitopiirien sisällä ja asiakas saa ajoissa tarvitsemansa hoidon.

Sairaanhoitopiirit tekevät mittavaa yhteistyötä laboratorio- ja kuvantamispalvelujen tuottamisessa. Yhteistyö edistää potilasturvallisuutta ja pitää toiminnan kustannukset kohtuullisina.

Laboratorio- ja kuvantamispalvelut ovat osa asiakkaiden hoitamista. Näitä sairaanhoidollisia runkopalveluita tarvitaan hoidon ja diagnostisoinnin yhteydessä. Ja kun laboratorio- ja kuvantamispalvelut ovat talon omaa toimintaa, yhteistyö hoitohenkilökunnan kanssa sujuu sulavasti.

Logistiikka- ja laitepalvelut

Yhdysvalloissa sairaalat ja terveyskeskukset joutuivat korona-kriisissä pahan ongelman eteen: henkilökunnan käyttämät hengityssuojaimet uhkasivat loppua kesken. Valtiolla ja osavaltioilla oli riittämätön hätävarasto, ja yksityisyrietykset nostivat välineiden hinnat pilviin. Sen sijaan Suomessa avattiin kriisejä varten ylläpidetyt valtion huoltovarmuusvarastot. Siten varmistettiin hengityssuojaimien ja muiden välineiden saatavuus.

(USA Today 22.3.2020, Yle 23.3.2020)

Logistiikasta vastaavat runkopalvelut huolehtivat, että tavarat liikkuvat joka päivä sujuvasti ja täsmälleen sairaalan tarpeiden mukaan. Toimija hankkii, varastoi ja kuljettaa tarvikkeet, laitteet ja kalusteet. Palveluprosessi on selkeä ja tekee henkilökunnan työstä ja potilaiden kohtaamisesta jouhevaa.

Logistiikkapalveluissa arvoa tuottavat toimiva ja kehittyvä järjestelmä sekä ammattitaitoinen, jatkuvasti koulutettu henkilöstö. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteinen palveluyksikkö noudattaa yhtenäisiä toimintatapoja. Käytössä ovat tuotteet ja välineet, joilla potilas hoidetaan oikein.

Yhtenäiset toimintatavat, tuotteet ja välineet sujuvoittavat hoitoprosessia, edistävät potilaan hoitotavoitteiden saavuttamista ja vähentävät laatuvariaatioita.

Pesulapalvelut

Sairaala tilaa sairaalapesulasta liinavaatteet päivittäisen tarpeen mukaan. Tekstiilihuoltaja laittaa liinavaatteet sopimuksen mukaisesti rullakkoon. Potilaiden turvallisuus ei vaarannu, sillä liinavaatehygienian ylläpito on korkealuokkaista.

Pesulapalvelut on runkopalvelu, jonka rooli on erityisen tärkeä sairaaloissa. Julkisen sektorin pesulapalvelut varmistavat osaltaan, että toiminta on sujuvaa ja turvallista myös häiriötilanteissa.

Potilasturvallisuuteen vaikuttavat käytössä olevat tekstiilit, niiden huolto ja käsittely. Sairaalapyykkiin sisältyy aina riski terveydelle, joten sen asianmukainen käsittely on erityisen tärkeää.

Heikkolaatuisista tekstiilihuoltopalveluista seuraa vakavia riskejä potilasturvallisuudelle ja kaikelle ydintoiminnalle.

Puhtauspalvelut

Sairaalan lääkehuollon tiloissa säilytetään valtavaa määrää lääkkeitä. Puhtauspalveluiden työntekijää ei ole perehdytetty työhönsä asianmukaisesti. Työntekijä ja luottamusmies vaativat työntekijälle lisää perehdytystä. Muuten työntekijä voi tehdä virheitä, jotka vaarantavat potilasturvallisuuden.

Puhtaus on terveellisen ja turvallisen ympäristön elinehto. Erytisen tärkeää se on sairaalassa ja terveysasemalla, joissa tartuntatautien riski on korkea.

Jos sairaalan tai terveysaseman hygienia on puutteellista, bakteerit ja virukset leviävät räjähdysmäisesti ja vaikuttavat potilaiden toipumiseen jopa kohtalokkaasti. Jos röntgenlaitetta ei osata puhdistaa oikein, se voi mennä rikki. Jos ammattitaito ei riitä teho-osaston pintojen oikeaoppiseen puhdistamiseen, letku voi irrota tai laite sammua.

Työntekijöiden ammatillinen koulutus on korkean hygieniatason perusta. Sillä on merkitystä myös potilasturvallisuuden varmistamisessa. Laitoshuollon ammattitutkinnon suorittaneiden lisäksi puhtaudesta huolehtivissa runkopalveluissa työskentelee erikoisammattitutkinnon suorittaneita.

Päivittäinen puhtaanapito ja muut laitoshuollon palvelut toimivat sujuvasti, kun palveluja toteuttavat työntekijät ovat osa sairaalan ja terveysaseman organisaatiota. Tällöin esimerkiksi laitoshuoltajien on helppo neuvoa hoitajia potilaseristyksen toteuttamisessa.

Ravitsemispalvelut

Aamupala on saatava valmiiksi, jotta se ehtii ajoissa terveyskeskuksen vuodeosaston potilaille. Koulutettu keittiötyöntekijä onnistuu siinä hygieniavaatimuksista tinkimättä.

Julkisen sektorin ruokapalvelut on runkopalvelu, joka edistää kuntalaisten terveyttä. Toimintaa ohjaavat normit ja säännöt.

Ruokapalvelutehtävissä työskentelevät edistävät potilaiden kuntoutumista. Työntekijöiden koulutustaso on korkea.

Kun kunta tuottaa ravitsemispalvelut itse, niihin on mahdollisuus hyödyntää moniosaamista. Työntekijä voi toimia ruokapalvelutehtävien ohella esimerkiksi puhtauspalveluissa. Moniosaajamallista hyötyy koko organisaatio.

Ammattitutkinnon suorittaneiden lisäksi palveluissa työskentelee erikoisammattitutkinnon suorittaneita. Ruokapalveluhenkilöstöllä on osaamista esimerkiksi erityisruokavalioista, millä on merkitystä potilasturvallisuudelle. Työhön voi kuulua myös suunnittelua, kehittämistä ja muita asiantuntija-tehtäviä. Ruokapalveluissa työskentelevät tekevät yhteistyötä muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen ammattilaisten kanssa.

Talous- ja henkilöstöhallinto

Norjassa eräs kunta ulkoisti palkanlaskennan yksityisen yrityksen hoidettavaksi. Yrityksen omistajajärjestelyt muuttuivat ja palvelutuotanto siirtyi hoidettavaksi monikansallisen yrityksen yhdeksi osaksi. Tuotanto siirtyi yhä kauemmas toiminnasta ja pääsy henkilötietoihin oli mahdollista huomattavasti laajemmin kuin silloin, kun tuotanto hoidettiin omana toimintana. Koska tietoturva oli eri maissa erilainen, palkkatietojen turvallisuus oli uhattuna eikä riittävästä tietoturvasta ollut takeita.

(Ammattiliitto Fagforbundet 2019)

Vakaasti toimiva maksuliikenne- ja perintäjärjestelmä on runkopalvelu, joka tuottaa hyötyä koko organisaatiolle.

” **Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut on pidettävä omana toimintana. Vain siten voidaan taata vastuullinen tietosuoja ja toiminnan jatkuvuus.**

Tekstinkäsittely ja potilashallintoon liittyvät tehtävät

Terveyskeskuslääkäri sanelee havaintojaan asiakkaasta ja tekstinkäsittelijä kirjaa ne ylös. Tekstinkäsittelijä hallitsee niin kymmensormijärjestelmän kuin lääketieteen erikoissanaston. Hän ymmärtää kuulemansa ja osaa kirjata sen täsmällisesti ylös, vaikka lääkärin puhe on nopeaa ja sisältää paljon erikoistermejä.

Digitalisaatio kehittyy ja automaattisesti tekstiä käsittelevät järjestelmät yleistyvät. Digitalisaatio ei kuitenkaan täysin korvaa työntekijöiden tekemää tekstinkäsittelyä.

Tekstinkäsittelijät kirjoittavat puhtaaksi esimerkiksi lääkäreiden saneluja. Myös tekstinkäsittelyprosessin toimivuuden tarkkailuun tarvitaan työntekijöitä. Oman toiminnan etuja ovat eri olosuhteisiin mukautuva tapa toimia. Sillä voidaan varmistaa poikkeustilanteissakin riittävä toimintakyky ja voimavarat.

” Osastosihteerit huolehtivat osaston asiakirjojen saatavuudesta, kuten potilasasiakirjoista.

Lisäksi tehtäviin voi kuulua hallinnollisia vastuutehtäviä, joista vastaa joskus myös hallintosihtööri.

Välinehuolto

Lääkäri kutsuu potilaan leikkaukseen. Välinehuoltaja näkee toimenpiteen järjestelmästä edellisenä päivänä. Hän varmistaa, että välineet ovat steriilit ja kokoaa osan instrumenteista valmiiksi leikkauspöydälle. Operaation jälkeen hän tietää, että osa välineistä on puhdistettava ja steriloitava välittömästi käytön jälkeen, jotta mikrobit eivät pääse kuivumaan välineiden pintaan.

Välinehuolto ja hoitologistiikka kuuluvat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon ydintoimintoihin. Nämä runkopalvelut ovat oleellinen osa potilaan hoitoketjua.

Välinehuollon ammattilainen osaa toimia eritasoisissa välinehuoltokeskuksissa, jotka ovat sairaaloiden sydämiä. Ilman häntä sairaalasta loppuisivat desinfioidut ja steriilit hoitovälineet, eikä sairaala voisi toimia.

Julkinen sektori vastaa sairaanhoitopiirien välinehuollosta. Suurelta osin kuntien tarvitsemat välinehuoltotoiminnot ovat keskittyneet sairaanhoitopiirien välinehuoltokeskuksiin, ja tämän suuntauksen mukainen kehitystyö jatkuu edelleen.

Hoitologistikolla ja välinehuoltajalla tulee olla hyvät tiedot terveydenhuollon prosesseista. Hoitologistikkojen pitää myös hallita varastokierto, tavaratilaukset ja varastohyllyjen ja -kaappien täyttö. He mahdollistavat sujuvat leikkauspäivät keräilemällä toimenpiteeseen liittyvät tarvikkeet. Hoitologistikkojen ja sairaanhoitajien työnjako lisää hoitajien mahdollisuuksia keskittyä potilastyöhön.

Yleishallinto ja asiakasmaksupalvelut

Kaikilla sairaalan lääkäreillä oli pääsy kaikkiin potilastietoihin. Sairaala ei siis rajoittanut lääkäreiden pääsyä vain oman erikoistumisalansa potilastietoihin. Viranomaisen langetti sairaalalle sakkoja ja katsoi, että sairaalan tehtävä rekisterinpitäjänä oli varmistua henkilötietojen käsittelyn riittävästä turvallisuustasosta. Sairaala toimi tietosuojalainsäädännön tietojen minimoinnin ja luottamuksellisuuden periaatteiden vastaisesti. (Cuatrecasas 30.10.2018)

Yllä oleva esimerkki on Portugalista vuodelta 2019. Myös Suomessa viranomaiset saavat jatkuvasti valituksia tietosuojarikkeistä. Sujuvalla ja kehittyvällä yleishallinnon toiminnalla on suora yhteys palveluiden laatuun. Yleishallinto muun muassa tuottaa muun toiminnan tarvitsemia tietoja.

Viranhaltijat tekevät suurimman osan asiakasmaksupäätöksistä. Asiakasmaksujen hallinta edellyttää kykyä hyödyntää asiakastietoja, joiden käytössä on huomioitava tietosuoja.

Virravastuulla toimivat noudattavat tietosuojaa vastuullisesti.

Runkopalvelut kannattaa tuottaa itse

Edellä on esitelty sote-palveluiden olennaisimpia runkopalveluita. Kunnat voivat päättää itse, miten järjestävät asukkaidensa tarvitsemat palvelut. Ratkaisuissa tulee kuitenkin huomioida, että julkisella sektorilla on velvollisuus hoitaa kunnan vastuulla olevat palvelut.

” Julkisen sektorin runkopalveluilla on suuri arvo sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisessä.

Julkisen sektori pystyy toteuttamaan toimintoja joustavasti, kun taas ulkoistaminen toimii sote-palveluketjuissa huonosti.

Ulkoistettu palvelu on suppeampaa, koska kilpailutuksiin liittyvät sopimukset ja kilpailutuksia varten laadittavat palvelukuvaukset rajoittavat toimintaa. Ulkoistaminen käy sitä vaikeammaksi, mitä monimutkaisempia palveluketjut ovat.

Yleinen argumentti ulkoistamisen puolesta on, että se tuo säästöjä. Julkisen ja yksityisen sektorin toimintoja ei kuitenkaan voi suoraan verrata toisiinsa. Siksi palvelutuotantojen kustannusten vertailu on vaikeaa.

Yksityiselle yritykselle on edullista markkinoida yksittäistä toimenpidettä, jonka voi tuotteistaa ja hinnoitella selkeästi. Sellainen on esimerkiksi lääkäriasemalla tehtävä polvileikkaus. Sen sijaan julkisella sektorilla palvelujen tuotantokustannuksissa huomioidaan yleensä kaikki kustannukset. Syntyy virheellinen mielikuva, että kunnan oman tuotannon ja ostopalveluiden kustannusero on suuri.

Arviot kilpailutuksien kustannuksista ovat ristiriitaisia. Pelkkä raha ei myöskään saa ratkaista tapaa, jolla palvelut järjestetään.

Arvioitaessa runko- ja ydinpalvelujen toteuttamistapoja tulee huomioida myös asiakkaat ja henkilöstö. Hoidon ja hoivan tavoite on hyvinvoinnin tuottaminen asiakkaille. Jotta tämä on mahdollista, myös henkilöstön hyvinvoinnin tason pitää olla korkea. Vuoden 2019 esimerkit kaltoinkohdelluista asiakkaista ovat tulosta pahoinvoivista työyhteisöistä, joissa ei ollut lupaa poiketa etukäteen asetetuista tuottovaatimuksista.

” Monipuolisella julkisella sektorilla on monipuolinen tuotantorakenne. Sen ansiosta sillä on mahdollisuus kehittää toimintoja ja käyttää hyväksi riittävän pitkän ajan arviointituloksia.

Hyvä johtaminen vaikuttaa työn laatuun ja edistää henkilöstön hyvinvointia. Lisäksi työhyvinvointi edistyy, kun henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua työnsä kehittämiseen. Parhaimmillaan samassa organisaatiossa työskentelevät ammattilaiset saavat yhtenevät tiedot ohjeistuksista ja kehittävät yhdessä toimintoja edelleen. Nämä ovat julkisen sektorin valttikortteja.

jhl.fi

#runkopalvelut

Seuraa meitä somessa!

@jhlry

@jhlviestii

@jhlry

